

POGAJAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

9. číslo

Budyšin, septembra 1973

Lětnik 23

Hrono na požnjenc

Ruka našeho Boha je k dobremu nad wšitkimi, kiž jeho pytaju

Ezra 8, 22

Je to wěрно? Je woprawdže Boža ruka k dobremu nad wšitkimi? W 1. knihach Samuela steji dwójce napisane, zo bě Knjezowa ruka čezka nad nimi! Wězo je tam řeč wo Filistiskich, potajkim wo ludžoch, kiž Knjeza njepytachu. Ale tež w Nowym zakonju rěka: „Ponižuje so pod Božu mócnu ruku!“ (1. Pětr. 5, 6). A z tym je mēnjene, zo mamy so wosebje potom pod Božu ruku ponižeć a pokorjeć, hdyž wona čezka nad nami leži.

Mi so zda, zo je to situacija, kakjuž ju kóždy wěrjacy znaje. Tež wón móže być wot horja a njezboža přescěhany a wě, zo je to potom Boža čezka ruka, kiž nad nim leži.

To pak njeje přečiwo tomu, štož naše hrono praji. Wšitko wšojedne, hač Božu ruku lochku, wozbožacu a wokřewjacu nad nami začuwamy abo wobčežowacu a zranjacu, hlowna wěc je: K čemu to wšo služi. A prawu wotmołwu nam dawa přeco zaso stary kěrluš: „Štož čini Bóh, wšo dobre je!“ Husto sebi žarowacy to jako spěw přeja runje při čezkich padach, při kotrychž so zdaše, zo to, štož so sta, njebě k dobremu, ale k zlemu.

Kak pak praji Pawol? „My wěmy pak, zo tym, kiž Boha lubuja, wšitke wěcy k lepšemu služa.“ Či, kiž Boha lubuja, su samsni, kiž po našim teksće Knjeza pytaja. Naš Knjez chce pytaný być. To wotpowěduje zaso tomu, štož leži w čłowskej naturje. Prawy čłowjek je pytačy čłowjek, nic jenož, hdyž je něšto zhubil. Kóždy pak pyta swoje zbožo, swój dobytk a wužitk, zo prawje pokročuje w žiwjenju. Hdyž je wón nabožny a pobožny čłowjek, budže wón tež Boha pytać a dobre styki k njemu, štož je jenož móžno přez Jězom Chrysta. Tajke pytanje njesmě potom stać na poslednim, haj ani na druhim ani na třecim městnje. Kěrluš to tak wuprāja: „Pytaj jenož Jězusa, wšitko druhe njepomha.“

A na tajke wašnje a jenož na tajke wašnje spóznaješ tež ty, zo ruka našeho Boha je k dobremu!

Michał Domaška je scěhowace tak rjenje do serbskeho přeložil:

Duša moja spokojna
do Božej rukow pada,
čaka na to, štož jej da
Boži puć a dobra rada;
we tym wšitkim poddata
Wótcej pada do klina.

La.

Bóh knjez je přitomny (Pokročowanje)

Wosrjedz nas bě Pětr njezwučena postawa. Wón rady diskutowaše wo zmyslu žiwjenja, wo wěrje do Boha. Hdyž měješe jenož kusk chwile, čitaše w někajkej knize. Dokelž njemóžeše do zběžka wjele knihow sobu wzać, měješe při sebi jenož — Bibliju. Jeho postawa bu hišće podšmórnjena z jeho brylemi. Wón bě krótkowidzacy. Powšitkownje jeho mjenowachu „pastora“.

Na kónc awgusta bu smjertnje zranjeny a přiřdže do lacareta. Wón chcyše hišće raz mje widjeć. Tuž tam doběžach. Pětr ležeše pod poslešćom na špundowanju. Woči měješe začinjeney, hdyž pak so k njemu pochilich, pohladny na mnje a poča rěćec:

„Derje, zo sy přišo! Waldemarie. Ja chych tebje hišće raz wohladać, prjedy hač wumru. — Ně, ně, ty njetrebaš mje tróštować. Cyle wěsće wěm, zo bórže wumru. Boha Knjeza sym prosyl, zo by mje tu hišće wostajil, ale wón je mi prajil, zo budu džensa hižom stać před Jeho wobličom. Tež wo tebje Boha prošach. Ty

sy mi tón najbliži čłowjek na swěće, tak dołho kaž sym staršeju zhubil. Ja njejsym ženje žanoho bratra měl. Ty sy nětko mój bratr byl. Škoda, zo mózachmoy jenož tak krótki čas hromadže być. Za tebje sym so modlil a wěm, zo wójnu přetraješ. Ja nimam ničo drohotneho při sebi hač tu jednu knihu. Ty pak wěš, zo je tale kniha za nas ta najdrohotniša. Wzmi ju a wukń z njeje, zo je Knjez wulki a dobry, zo je wón naš Bóh w njebiesach, zo je stajnje z nami — tež nětkle.“

To běchu jeho poslednje słowa. Prjedy hač ze Stareho města wužděchmy, smy jemu wojskeri pohrjeb wuhotowali. Ja běch nětk sam wostał z darjenej Bibliju. Ja sym wojował hač do poslednich dnjow zběžka. Z cyłej skupiny sym jenož ja tele časy přetrał. Smjerć je mi wjele króć do woči hladała, ale ja wědzach, zo wostanu žiwy. Bóh bě Pětrej moje žiwjenje slubił. Wón budže mje w kóždej nuzy zwarnować.

Po wójnje so zasydlch tu w Češinскеj wokolinje. Tu zastupich do

Krajnocyrkwinskeho zjednoćenstwa a buch předar w nim. Móžno, zo so to sta pod wliwom Pětra a pod jeho přitomnosću. Ja bych chcył ze swojimi skromnymi mocami najjasnišo wěstosć Chrystusoweho słowa připowědać: Hlej, ja sym pola was wšitke dny hač do kónca swěta. Tule wěrnosć bě mje Pětr nawučil. W tutej wěrnosći wobtwjerdža mje Biblija. Někotremužkuli zda so to być njemóžne, ale tak je. Za to

Nowy wołtar w Hodžiju

dyrbiš mjeć wočinjeney woči a wuši a wotewrjenu wutrobu.“

Nasta dlěše mjelčenje. Wšitcy tři, přetož tež młodženc pod woknom běše kedźbliwje sobu posluchał, my wšitcy tři wostachmy pod začisćom toho, štož bě so nam runje powědało. Tón čłowjek, kotryž bě wčera hišće njeznaty, bě mi džensa bliski kaž bratr — kaž bratr w Chrystusu. Wón wěrješe a začuwaše runje kaž ja. Štož bě rěčał, bě wěrnosć — wěrnosć, kotruž běch sam poznał. Tuž méjach chroblosć, sam so tež wuznać.

„Wy maće prawje. Bóh je stajnje z nami. To sym ja tež nazhonił, byrnjež tež pod mjenje dramatiskimi wobstojnosćemi. Moja rozprawa njebudže poľna tak wulkich podawkow kaž waša, ale je pak runje tak wěrna. Wot našeho městačka běchu nazdala widjeć módre hory. Jako džěčo sonjach wo tym, zo bych tam jónu došo! a chodzil po horach. Z tutech džěcacych sonow nasta moja pozdžiša wulka lubosć k horam. Tak husto kaž jenož móžno podam so do dalo-

kich abo bliskich horow. To so čím lošo čini, dokelž ma moja žona tu samsnu lubosć.

Wichor je ju wotłamał

W septembrje spominamy na začatk 2. swětoweje wojny a na wopory fašizma. Miliony nadobnych čłowjekow dyrbjachu zahiný pod knjejtstwom njekmaných. Jich žiwjenje bu wosrjedž wotłamane kaž tale brěza.

Po naturje dobroćiwi buchu wot njedobrych sobu storhnjeni do nječłowjeskich hrózbosćow. Swoje nahe žiwjenje drje běchu sebi wuchowali, jelizo jich po wojnje njezasudžichu. Jich duša pak bě zlamana kaž tale brěza. Jich znutřkowne bě hišće hrózbniše hač zrudny wobraz zdónka.

Młody čłowjek měješe motorske koło a jězdže z nim jara lochkomyślnje, zo přečeljo a wosebje swójbni jeho chutnje napominachu. Bjez wuspěcha! Pola Holešowa zajědže do traktora a bě naměsće mortwy.

Młoda swójba — tři lube džěci, maćerka porjadna a pilna. Wona při wšěm domjacym džěle na džělo chodži, zo by k dobrej zaslužbje nana hišće přizaslužila. Nan wušikny a jara džělawy. Hdyž přińdže z fabriki, započina so jeho dalše džělo we wsy. Wón je rad pomocny, a rady jeho na pomoc wołaja. Wjele, jara wjele pjenjez zasluži — a je do korěmy nosy. Hdyž w nocy pjany dom přińdže, so jeho swójbni boja. Njeje wón zlamana eksistenca kaž tale brěza?

Hrózbnje su wichory, kiž tajke móčne brězy wotłamaja. Wězo! My wichoram wučeknyć njemóžemy. Nic pak každu brězu móže wichor zlemitć. We wichorje stać a nic so dać powalić, to je džěl našich rjanych nazhonjenjow. Wichor móže přińć kaž katastrofa a spowala tež strowe štomy.

Na tajke duchowne katastrofy spominamy w septembrje. Njezabudźmy jich bolostne wopory! Slubmy sej swjatočnje, zo nohcemy ženje sobu wichorić a wina być na smjerći njewinowatých.

Před něšto lětami běchmoj w znatej Šklarskej Porembje na dowolu. Mało běchmoj w kwarterje. Při kóždej skladnosći podachmoj so na puć do horow. Tak tež na wonym dnju, kotryž wostanje za nas njezapomnity.

Hromadže z druhimi dojědžechmy z liftom horje na Šrenicu. Horka so džělichmy a sebi wučinichmy, zo so při wobjedže zaso zetkamy. My džěchmy na chribjeće horow w směru do Sněžnych kotołow (Schnee gruben). To běše krasny puć při najrjeńšim wjedrje. Delka w dolinach běše njeznjesliwa horcota, ale na horach běše čerstwy a přijomny powětr. Bjez kóždeje mučnosće běchmy hač do Kotołow došli. Tam pak mějachmy dosć njeluby napohlad: zničena, z deskami zabita korčma a wokoło njeje strašna hlubina. Pozdžišo so nam tutón wobraz zjednoći z tym, štož dale na tutym dnju nazhonichmy. — My so dale njestarachmy wo nastawace čorne mróče na njebju. Za dešć wšak mějach w nachribjetniku njeprēmokace plašće. Dele wubrachmoj sej tak mjenowanu „Kralowsku šćežku“ a mējachmoj, zo bjez zadžěwkow po njej dońdžemoj do Jagnjatkoweje a wottam z busom wróće.

Na spočatku džěše woprawdže wšo derje. Při wšěm w horach radšo dele stupamy hač horje. Ale hižom po někotrych minutach nańdžechmoj přenje zadžěwki. Nahła šćežka bě nadobo zaraćena z powalenymi štomami, kaž daloko móžeše wočko widžeć. Mój so rozsudzichmoj, dale hić w nadžiji, zo dale delka šćežka zaso namakamoj. Skakajo wot štomu na štom njeptynychmoj, kak bu njebjo z mróčelimi přeco čmowiše. Wróće tak a tak njemóžachmoj, tuž dyrbjachmoj dale. Bórže so hrimaše, z njebja kidaše so dešć, blyski naju slepjachu. Za mału chwilkku běchmoj přešoj z rjanosće do wulkeho stracha. Wokoło naju ležachu štomy jedyn při druhim, zo njemóžachmoj dale. Nihdže žane wuchowanje, při tym njeprěstawace blyskanje kołowokoło naju. Woda so na naju liješe ze wšěch bokow. W najhóršim padže běchu so dny minýć móhće, prjedy hač by naju něchtó w tutym labyrinće spowalenyh štomow nadešoł. Mój wšak tež njeběchmoj nikomu prajiłoj, po kajkim puću chcemoj dele hić. Tak tam stejachmoj w přemokanej drasće, w zymje a w strachu. Wichor njebě popuščil, nawopak skerje bě hišće přiběrał. Z horow kidachu so same wodopady. Hodžina bě so minýla w tajkej heli, a žanoho kónca njebě widžeć. Ze zymu třepotajo prošće žona:

„Chcemoj so k Bohu modlić, zo by naju wumóhl z nuzy a namaj dał so wróćić k džowčićce.“ Wosrjedž hrimanja a blyskanja so poklaknychmoj. Ženje njeběchmoj so hišće tak stysknje a nutrnje modliłoj. Modlitwa bě naju změrowala. Wona namaj pomhaše, zo zaso zhrabachmoj. Haj, mój wědzachmoj, zo smój ški-

Nowa ewangelska cyrkej w Istebnje, hdžež je Jan Kawulok doma

tanaj. Wichor drje hišće zachadžeše, ale w namaj bě woćichło. Ze zymu wobaj dyrkotachmoj.

Po dwěmaj hodžinomaj skónčnje bě njewjedro tak daloko popuščilo, so móžachmoj sej dale zwěrić. Po wulkich prócach přińdžechmoj na dróhu. Módre blaki a rozdrěta koža swědčachu wo naju strašnym pućowanju. Njech druzy wšelako wukładuju, mój wěmoj: Bóh bě z namaj w naju. Wono wšak njeje wažne, kak druzy wo tym abo tamnym podawku sudža, ale wažne je, kajke mysle nam přińdu z našich nazhonjenjow.

„Powšitkownje sym z wami přezjedne!“ — porěća nadobo třěci chory. „Ta wěc z Božej přitomosću, z jery je jara wosobinska a znutřkowna naležnosć. Tu njeńdže wo dopokazy a wo přeswědčenje, ale to dyrbi sam kóždy nazhonić. Ja njemóžu wo žanym podawku powědać, kotryž by w mojim žiwjenju měł wosebity wuznam. Ja sym měł hluboko wěrjacy mać, kotraž je mi wot džěcatstwa sem woći wotewrěła a tež wutrobu za znamjenja Božej přitomosće a jeho skutkowanja. Tajki dopokaz Božej lubosće je za mnje tež fakt, zo smy tu tfo hromadže a smy wšitcy ewangelscy křesćenjo. Hdyž mamy tu tajku rjanu rozmořwu, tak chcemy džensniši swjaty džěn skónčić z nutrnosću, zo bychmy stajnje spominali na tutu njedželu.“

Tak smy skónčili tutón džěn z čitanjom a z modlitwu a spěwachmy kěrluš:

Bóh je při nas tudy;
tuž so modlmy k njemu,
česć a bojosć dajmy jemu.
Bóh je tu mjez nami,
wšo mjelć we nas tudy,
kóždy pochil jam' so chudy.

farar H. Ćembor,
Kalendarez ewangelicki 1973

Přichodne serbske kemše
30. septembra 1973 w 14.30 hodž. Dresden-Leubnitz

Góral Jan Kawulok

Tajkeho zajimaweho zetkanja wysoko w Beskidach njebě žadyn z nas so nadžał. Jan Kawulok je Górala (horjan) z Istebny. Jeho dom njeje murjowany, ale móčne hrjady su jedna na druhu składžene. Niska třeča je ze šindželemi kryta, kaž wjele druhich w tutej wokolinje. Njebyštaj našej hosćicelej Wislanskaj fararjej naš do tuteho domu dowjedtoj, my bychmy jón wězo skomdžili.

Tam bě žiwa zaštosć. To bě mały muzej a tež zaso nic, dokelž wšak Jan Kuwalok w nim bydli. W jeho wulkej stwě sedzachmy na samodžělaných ławkach a na hrjadach, kotrymž bě wón nohi dał. Wón sam sydney so we swojej rjanej góralскеj drasće w wulkim kłobuku při pjecy a nam powědaše njesměrnje spěšnje a jara dramatisce — wězo pólsce — wo žiwjenju Góralow a z tym ze swojeho samsneho žiwjenja, pokazujo nam swój domjacy grat a krasne hudźbne instrumenty. Wón nam na nich wšelake melodije hraješe, kotrež mějachu po mojim zdaću chětro juhosłowjanski raz. Dokelž měješe runje bolace džasna, njemóžeše nam na štyrimeterskej trubje zatrubić, kaž to pastyrjo činja, podawajo domoj signale z pastwišća. Pastyrjo wšak mějachu swoje wosebite družiny pišćalkow, hač běchu to kruwjacy, swinjacy abo husacy pastyrjo. Husarjo mějachu jako najmjeńši a najskromniši wězo jenož tajku mału, ceňku hwizdawku.

Jan Kawulok zaspěwa nam pólsku kolebawku, kaž drje je ju jeho mać tež při jeho kolebce spěwała.

Srjedžišćo domjaceho žiwjenja bě pěk. Što so tam wšo takle stawaše! Pěk běše samo lěkowanski instrumentarium. Choreho zapakowachu do čopých rubow a sunychu jeho do horceje pjecy, zo te tři litry zela so zaso wupoči, kotrež bě prjedy dyrbał wupić. Tutu dračinu wospjetowachu, doniž chory pod sylzami nje-wobkrući, zo je zaso dospołnje strowy. Jeho wukupachu a položichu do loža, zo by so wuspał.

Na kóncu zahra nam Jan Kawulok na gazdže (dudy, Dudelsack), kiž

bě wustojnje za sebje a za mnohich druhich runje w tutej stwě wudžětał.

Na wobrazu widziće jeho, kaž je wón nam njezapomnity so do wutroby zapisał. Škoda, zo jeho dom za nim njeje widzeć, tuta niska, bruna, drjewjana chěžka, znutřka čorna ze

sazami. Do jeho hóstneje knihi su so wopytowarjo ze wšeho swěta zapisali.

Skromny jeho domček je. Njerěč wo chudobje, hdžež je zbožo doma. To je tam jeho raj, jeho swět, a jeho luby statok. P. W.

Dobre ranje!

Što ma to na sebi, hdyž strowjo prajimy: Dobre ranje!?

Přejemy tamnemu woprawdže dobre ranje?

Pomhaj Bóh! Chcemy zawěrnje, zo by susodej abo někajkemu mjenje abo bóle njeznatemu Bóh pomhał?

Njejsu to wšo prózdne formule? Džesaty ani njewě, zo „božemje“ rěka „w Božim mjenje“ — dži w Božim mjenje, Bóh njech će zwarnuje na twójich dalšich pučach.

My Serbja chcemy swoje rjane postrowy z počnym přemyslenjom wužiwać. Skónčnje wšak naše žiwjenje njewobsteji we słowach ale w skutkach. Postrow samón je jedyn wažny skutk. Kak wažny wón je, začuwamy, hdyž so znači bjez postrowa zetkawaja.

Stowo „strowić“ drje tola zwisuje ze słowom „strowy“. Tuž móhli strowjenje tak zrozumić, zo přejemy tamnemu strowotu. „Dobre ranje!“ — ja či přeju dobre, strowe ranje, strowy džen, strowu nóc! Strowota je mjez zemskimi kubłami to najwažniše. Tak sej jedyn druhemu strowotu přejemy.

Ja pak bych chcyl „strowić“ hišće sylnišo zrozumić. My sej jenož strowotu njeprějemy ze swojim postrowom, ale z nim strowotu dawamy tamnemu a sebi samomu. Postrow strowi, to rěka wón čini stroweho.

Kajka je to zła, chora situacija, hdyž susodža, přeceljo bjez postrowa nimo sebje chodža! Tu móžemy jenož radzić: Strow jeho zaso. Ty jeho z tym na duši wustrowiš a tež sam wotchoriš.

Strowić móžež tež bjez słowa z přecelnym pohladanjom, z wjesolym kiwanjom, z lubym posměwanjom. Tajki postrow je rjana, wozbožaca wěc. Z postrowom prajimy:

Ja tebi wšo dobre tež džensa přejmu.

Ja tebe znaju a so twojeho přecelstwa njehańbuju.

Ja mam tebe lubo abo tola zańč.

Ja sebi přeju, zo bychmoy dale dobraj přeceljej wostałoj.

Hdyž so někak hodži, přidamy postrowej hišće krótku sadu: Kak so či dže?

Što hišće činiš?

Haj, Jendželčan strowi z prašenjom: How do you do? (Kak so či dže?) — a njewočakuje wot tamneho žaneje wotmołwy na prašenje, ale tón strowi ze samsnym prašenjom: How do you do?

Strowić je naša winowatosć. Wězo njemóžemy w městach wšitkich ludži strowić, ale běda nam, hdyž so wosrjedž črjódow nadobo znateho dohladamy, so spóznamy — a so njestrowimy.

Postrow zapowědźić je jara chutna wěc.

Ja z tobu nochcu ničo činić měć.

Mjez namaj je njeprěcelstwo.

Ja tebi ničo dobre přec njemóžu a nochcu.

Zo by naš postrow tak prawje rjany, přecelny, lubozny był! Potom budže wón tež wozbožacy a spomožny. Kak je japoštoł Pawoł swoje wosady wutrobnje strowić móhł. Wón wšak ma postrow na spočatku list. W lišće na Romskich je jeho postrow sydom štučkow dołhi a skónči so z krasnym słowom:

Hnada budž z wami

a pokoj wot Boha, našeho Wótca,
a wot Knjeza Jězom Chrysta.

A koho da wón na kóncu swojeho lista wšo strowić! Tónle, rynek mjenu! A nic mjena same, ale hustodosć hišće někajki luby přidawk.

Postrowće Prisku a Akwilu, mojeju pomocnikow, kotraž staj za moje žiwjenje swoju šiju podalož

Nowa ewangelska modlitownja w Čarnje. — Z wulkimi woknami zhladuješ do krasnej hórské krajiny.

(kotraž staj za Pawoła swoje žiwjenje na hrački stajiloj).

Postrowce Epeneta, mojeho najlubšeho, kotryž bě přeni křesćan w Achajskej.

Postrowce Marju, kotraž je wjele prócy a džěla z nami měla.

Postrowce Andronika a Juniju, mojuju přečelow, z kotrymajž běch hromadže w jastwje. Wonaj staj woběrnaj japoštołaj a staj hižom prjedy mje k wěrje do Chrystusa přištoj.

Sto je to do luboznych postrowow! Kóždy rady swoje mjeno čita a chwalbu slyši. Tajke postrowy zwjeseluja wutroby a wobtwjerdža wutrobne styki.

Wo Józefje w Starym Testamenće rěka: Wón pak postrowi svojich bra-

Postawa „wěra“ w Klukšanskej cyrkwi

trow luboznje a so jich prašeše za jich nanom. Kak běchu bratřa ze stysknej bojoscju znowa do Egyptowskeje čahnyli. Kak so jim pónidže? Kak budže egyptowski minister z nimi zachadžeć? Woni wšak hišće njewědžachu, zo je wón jich bratr. Józefowe lubozne powitanje daše jim wodychnýc.

Snano móžeš tež ty ze svojim lubym postrowom dać swojemu blišemu wodychnýc. Njekomdž so!

Luby postrow je lubeho džaka hódny!

W knihach Sirachowych čitamy: *Hańbuj so, zo so njeđzakuješ, hdyž će strowja.*

Jězus wučěše svojich wučomnikow, přihotujo jich na misionstwo: *Hdyž do chěže zastupiče, postrowce ju a prajće: Bóh daj tutej chěži měř!* Jězus doda: Njebudže-li chěža wašeho postrowa hódna, so waš měř zaso k wam wroći.

Tak wažny je postrow a jeho přimanje!

Jězus je svojich wučomnikow strowil: *Měr budž z wami! Tutón postrow „Šalom!“ so džensa hišće w orienće wužiwa.*

Čłowjekojko wšitkich ludow so mjez sobu na to abo hinaše wašnje strowja! Postrow słuša do elementarnych čłowjeksich zasadow. Samo skót znaje postrow. Štož je — kaž ja — husy paš, wě, zo so stadla při

Ž wosadow

Klukš. Njedzelu swjateje Trojicy, 17. junija 1973, podachmy so zaso na wosadnu jězbu. Při krasnym wjedrje jědžechmy přez Budyšin do Klóštra Marijineje hwězdy. Doniž sej klóšter wonka wobhladachmy, běchu serbske kemše nimo, kiž běchu so rano w 7 hodž. započale. Młodži a stari, mužojo a žony, lući Serbjja, chwatachu we wulkej ličbje dom. Zastupiwši do Božeho domu, slyšachmy tam mniški krasnje spěwać. Kěbětár powědaše nam wjele wo klóštrje. Bórže pak dyrbjachmy zaso wuńc, dokelž so w cyrkwi na druhu Božu mšu hotowaše.

W Kamjencu na Lessinga spomnichmy.

W Połčnicy hladachmy z česćownosću na pomnik Rietschela, kotryž bě fasadu stareho Budyskeho džiwardla z rjanej plastiku debil.

W Radebergu wupichmy karančk dobreho piwa.

Kleinwachu bě přichodna stacija. Tuta wjes na karće zapisana njeje. Tam je wustaw Znutřkowneho misionstwa za duchaslabych. Farar Führer dźeržeše tam runje kemše za džěći a nas do tuteje wulkeje wosady džěći witaše. Nas we wutrobje jimaše, z kajkej lubosću so tam stara wo žiwjenje wobohich čłowjekow.

W Moritzburgu mějachmy swoju připołdnuju přestawku. W parku wuchodžujo wjeselachmy so toho, štož su zańdžene generacije rjaneho nam zawostajili.

W Radebeulu zańdžechmy do muzeja Karla Maya. Byrnjež sami dawno wjace Indianow njehrajkamy, bě nam wšo jara zajimawe, štož je tam hromadže nanosene a wušiknje na wobhladanje zestajane.

Z korčmy „Friedensburg“ mějachmy krasny wuhlad na Lobjo a na Drježdžany. Kaž hrajkaj wšo k našimaj nohomaj ležeše. Hdyž potom přez město same jědžechmy, wjeselachmy so wšeho rjaneho, štož je naš čas tam natwaril. W Drježdžanach dohladachmy so prawoslawneje cyrkwyje a našeho krajnocyrkwinskeho zarjada, kotryž je tam njeдалoko.

Na wječor zastupichmy w Hosterwitzu do cyrkwyje „Marije při wodze“. Wona so runje ponowja. We wječornej nutrosći rozpominachmy hišće raz bohate nazhonjenja rjaneho dnja: pola katolskich bratrow běchmy pobyl — chudych bratrow smy wopytali — na Indianow w Americe so dopomnichmy — staru a nowu kulturu běchmy wobdžiwali. Nětko nas Bože slowo napominaše: *Džiče a činče za mojih wučomnikow wšitke ludy jich křičjo a wučće jich činic po wšem, štož sym wam prikazał.*

W Pilnicach chodžachmy po wječ-

prěnim zetkanju rano na pastwišću z wótrym ščebotanjom postrowjeja.

Naša młodžina njerady strowi. Hač je to z młodžinu přeco tak było? Štož je tele rjadki sej přečitał, budže něk wěše mlodych chutnišo wučić a napominać, zo bychu strowili. Nadžijomnje při tym nam dorosćenym njeplaći Jězusowe slowo wo Farizejskich a pismawučenyh: *Jim so lubi, hdyž jich na torhošćach strowja. W.*

ri hišće trochu po rjanym parku a so potom přez Stołpin (Stolpen) dom wroćichmy.

Bohu budž džak za tutón rjany džen!

Dawno njemožachu wšitcy wosadni jěc. Tuž chcemy 6. a 7. 10. so hišće raz na puć podać. Českosobratrska wosada Roudnice při Lobju (CSSR) je nas lubje přeprosyla. Loni běchu woni z dwěmaj busomaj pola nas w Klukšu pobyl.

Bukecy. Swoje 90. narodniny smědžeše hišće někak strowa a čila knjelni Ema Fulantowa rodž. Měrsec 5. awgusta w Koporcach swječić. Wona, mać Lupjanskeho fararja, je swěrna kemšerka a Serbowka. My přejemy jej dale Bože žohnowanje, čilosć a strowosć w jeje wysokej starobje.

Ekumeniske přispomnjenki. Nowy prezident ekumeniskeje rady w ČSSR je nětko metropolit Dorotej, nacólnik českeje prawoslawneje cyrkwyje. — W zjednocenej reformowanej cyrkwi w Jendželskej, w presbyterianskej cyrkwi w Irskej a w reformowanej cyrkwi w Šotiskej su nětko tež žony za duchowne zastojnstwo připuščili. — Prezident zwonkowneho zastojnstwa rusko-prawoslawneje cyrkwyje, metropolit Juwenali z Moskwy, nawjedowaše cyrkwinisku delegaciju, kiž w juniju na tyžden NDR wopytowaše. Biskop D. Schönher z Berlina jich postrowi, biskop dr. Rathke ze Schweringa jich přewodži po puću přez naš kraj a naše cyrkwyje. Škoda, zo njeběchu wopyt pola nas, Lužiskich Serbow, sobu zaplanowali. 20. junija přija jich tež statny sekretar za cyrkwiniske prašenja w Berlinskim interhotelu. —

Ewangelskich ličimy w NDR džen-sa něhdže 9 070 000. Farskich městnow je skoro 6 000, 4 230 je z nich wobsadžene. Něhdže 200 duchownych w zastojnstwje je žonskich. Katolików je něhdže 1 300 000 z 1 450 duchownymi.

Štož nětko do Bukec přińdže, temu naša wěža cyle hinajši napohlad poskića. Wot deleka hač horje je ze železnymi žerdžemi zarostowana. Na wjeršk su brězu stajili. Džen pozdžišo přińdžechu třechikryjerjo, zo bychu wobškodženy koporowy blach wuporjědželi. Dalše wo tym zhonimy a widžimy w přichodnym čisle. La.

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. — Wuchadža jonkroč za měsac z li-cencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hlowny zamołwity redaktor: superintendent Gerhard Wirth - Njeswačidlski. — Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. — Čisć: Nowa Doba, čisćer-nja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-1658)